

MACIEJ MÜNNICH

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI:
„ŻYCIE CODZIENNE I OBYCZAJE
W STAROŻYTNYM IZRAELU”
KRAKÓW, 16-17 WRZEŚNIA 2009

W dniach 16-17 września 2009 r. odbyła się w Krakowie konferencja „Życie codzienne i obyczaje w starożytnym Izraelu”. Było to już czwarte spotkanie mające na celu integrację różnych polskich środowisk zajmujących się naukowo starożytnym Izraelem. Poprzednie odbyły się kolejno: w 2006 r. w Kazimierzu nad Wisłą, w 2007 r. w Nieborowie, zaś w 2008 r. w Poznaniu. Współorganizatorami dotychczasowych spotkań są Katedra Historii Starożytnej KUL; Zakład Historii Starożytnej UW; Zakład Hebraistyki, Arameistyki i Karaimoznawstwa UAM oraz Katedra Judaistyki UJ. Tym razem gościł nas w Krakowie Uniwersytet Jagielloński. Konferencja odbyła się w przytulnych pomieszczeniach Klezmer Hoiz na Kazimierzu. Otworzył ją w imieniu JM Rektora UJ prof. Edward Dąbrowa.

Całość sympozjum została podzielona na sześć tematycznych sesji. Pierwsza z nich poświęcona była zagadnieniom filologicznym, bowiem mowa jest bodaj najbardziej codziennym zjawiskiem. Przewodniczył jej prof. Edward Lipiński. Pierwszy referat – „Czasowniki ruchu z prefiksami *ana* i *kata* w Ewangelii Łukasza a topografia Palestyny” został wygłoszony przez dra Krzysztofa Mortę (UWr). Kolejny pt. „Język codzienny Judei w I i II w. n.e. w świetle dokumentów znad Morza Martwego” przedstawił prof. Piotr Muchowski (UAM). Trzeci był referat dra Andrzeja Mrozka (UJ) – „Pismo i znaki w życiu codziennym w starożytnym Izraelu w świetle tekstów biblijnych”. Pierwszą sesję zamykało wystąpienie dra Macieja Tomala (UJ) – „Jak mówili po aramejsku Żydzi babilońscy w okresie talmudycznym?”

Druga sesja dotyczyła zagadnień ikonograficznych i epigraficznych. Problematyka ta z jednej strony odzwierciedla elementy obyczajów religijnych, z drugiej zaś ukazuje codzienne zwyczaje pisarzy i rzemieślników po-

sługujących się pismem. Przewodniczył jej dr Maciej Münnich. Najpierw dr Grażyna Bąkowska (UR) przedstawiła referat „Tradycje żydowskie gemm magicznych / gnostycznych”, następnie dr Przemysław Dec (UJ) – „Pismo epigraficzne w okresie Drugiej Świątyni w Judei” oraz dr hab. Adam Łajtar (UW) – „Greckie inskrypcje mozaikowe z Kościoła Północno-Zachodniego w Hippos: przyczynek do dziejów tamtejszej gminy chrześcijańskiej”.

Trzecia sesja poświęcona była różnorodnym zagadnieniom życia społecznego. Przewodniczył jej prof. Piotr Muchowski. Jako pierwszy referat wygłosił dr Piotr Zaremba (UAM), pt. „Życie rodzinne i społeczne w Psalmie 127”. Następnie głos zabrał dr Maciej Münnich (KUL), przedstawiając wykład „Szpieg-dyplomata w tradycji biblijnej na tle źródeł bliskowschodnich”. Trzeci referat pt. „Biblijny motyw sprzedaży do Egiptu w świetle tekstów z Ugarit” wygłosił mgr Łukasz Toboła (UAM), kolejny pt. „Funkcje społeczne proroka w okresie monarchicznym” – dr Marek Baraniak (UW).

Tak upłynęło popołudnie i wieczór dnia pierwszego. Dzień drugi rozpoczął się od sesji dotyczącej archeologii. Przewodniczył jej dr Piotr Zaremba. Najpierw prof. Jolanta Młynarczyk (UW) przedstawiła referat „Luksus i codzienność: ceramika mówi o życiu grecko-rzymskiej Palestyny”. Następnie prof. Edward Dąbrowa (UJ) zapoznał uczestników sympozjum z jakże ciekawym zagadnieniem badania starożytnych śmietnisk podczas wykładu „Święte śmieci Jerozolimy w świetle najnowszych odkryć archeologicznych”. Dr Mariusz Burdajewicz (MNW) omawiał różnorodne naczynia używane w życiu codziennym, wygłaszając referat pt. „Od gliny do szkła: zastawa szklana domostw i grobów w starożytnej Palestynie”. Dr Zdzisław Kapera (UJ) przybliżył nieznany rys pracy badawczej wybitnego polskiego naukowca, wygłaszając referat pt. „Józef Tadeusz Milik jako archeolog. Zapomniany aspekt działalności współtwórcy qumranologii”.

Kolejnej, piątej już sesji przewodniczył dr hab. Adam Łajtar. Pierwszym referentem był prof. Bogusław Górka (UG), przedstawiając wykład „*Beit czy qabal? Co wiadomo, a czego nie wiadomo o Mt 16,16-19*”. Jako drugi wystąpił dr Stefan Nowicki (UWr) z referatem „*Boga domu zaniepokoiłeś. Obudził się kursarikkum*. Relacje pomiędzy kultem domowym a kultem państwowym na Wschodzie Starożytnym”. Sesję zamykał wykład prof. Edwarda Lipińskiego (KU Leuven) pt. „Mieszkańcy Jerozolimy pomiędzy ludem Ziemi Judzkiej a całym Izraelem”.

Ostatnia sesja, której przewodniczył dr Przemysław Dec, dotyczyła – można by rzec – spraw ostatecznych, bądź wiodących ku końcowi życia człowieka. Pierwszy referat pt. „Alkoholizm w czasach starożytnego Izraela” wygłosiła mgr Hanna Grzesiak (UAM). Następnym referentem był prof. Piotr Briks (US), przedstawiając wykład pt. „Pochówek w starożytnym Izraelu”. Dr Krystyna Stebnicka (UW) zaprezentowała referat pt. „Pierwsze oskarżenie o mord rytualny? Komentarz do *Historii Kościoła VII Sokratesa Scholastyka*”.

Na koniec dr Bogusława Filipowicz (UW) wygłosiła referat pt. „Opieka nad osobami w podeszłym wieku na podstawie tekstów biblijnych”.

Obrady zamknął prof. Edward Dąbrowa, dziękując w imieniu wszystkich uczestników konferencji głównemu organizatorowi, dr Przemysławowi Decowi. Można wyrazić nadzieję, że część referatów pojawi się w formie drukowanej w drugim numerze *SBO*.